

1941m. Birželio sukilimas

1941m. birželio 22d. sukilimas

1941 birželio sukilimas- tai ginkluotas Lietuvių aktyvistų fronto vadovaujamas sukilimas atkurti Lietuvos nepriklausomybę, prasidėjęs 1941 m. birželio 22 d. nacių Vokietijai užpuolus Sovietų Sąjungą.

Sukilimo priežastys

1. Lietuvos nepriklausomybės praradimas, jos prijungimas prie SSRS;
2. Sovietų represijos ir teroras;
3. Visuomenės nusivylimas SSRS valdžia, jos ekonomine, socialine, kultūrine politika, reformomis;
4. Vylimasis, jog Vokietija suteiks Lietuvai savarankiškumą;
5. Visuomenės patriotizmo idėjų siekimas.

Sukilimo žingsniai

1. **1940 m. spalio 9 d.** Kaune susirinkę pagrindžio nariai įsteigė visą Lietuvą apimančią pagrindinę organizaciją (nuo 1940 m. gruodžio 15 d. pradėta vadinti **Kauno LAF štabu**, kuriai vadovavo Adolfas Damušis).
2. Berlyne, diplomato Kazio Škirpos iniciatyva **1940 m. lapkričio 17 d.** susirinko iki okupacijos Lietuvoje veikusių partijų atstovai ir įkūrė organizaciją – **Lietuvių aktyvistų frontą (LAF)**.
3. Nuo 1940 m. gruodžio antrosios pusės Kretingos pagrindinė organizacija tapo pasipriešinimo centru Žemaitijoje.
4. **1941 m. vasario** mėnesį Raudonosios armijos 29-ojo šaulių teritorinio korpuso, 179-osios šaulių divizijos štabo karininko Vytauto Bulvičiaus iniciatyva buvo įsteigtas **Vilniaus LAF štabas**.
5. Pagrindžio dalyviai, rengė ir platino antiokupacinę literatūrą, siekdami žadinti, palaikyti patriotines, kovingas nuotaikas visuomenėje.

- ***Bendras tikslas*** – nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas. Nepriklausomybę ketino atkurti prasidėjus Vokietijos ir SSRS karui.

Eiga

- 1941 m. birželio 22 d. Vokietijos kariuomenei įsiveržus į Sovietų Sąjungą, Lietuvoje kilo 1941 m. Birželio sukilimas valstybės nepriklausomybei atkurti.
- Sukilėliai steigė aktyvistų štabus, komitetus, pradėjo atkurti iki sovietinės okupacijos pradžios veikusias lietuvių valdžios įstaigas.
- 1941 m. birželio 23 d. 9 val. 28 min. LAF Vyriausiojo štabo vardu Leonas Prapuolenis iš Kauno radiofono paskelbė, kad atkuriamas laisva ir nepriklausoma Lietuvos valstybė.
- Taip pat buvo pranešta ir apie Lietuvos laikinąją vyriausybę, vadovaujamą Juozo Ambrazevičiaus- Brazaičio.
- Sukilimas pasibaigė 1941 m. birželio 28 d., kai vokiečių kariuomenė išstūmė iš Lietuvos sovietų kariuomenės ginkluotąsias pajėgas.

Reikšmė

- Paneigtas melas apie savanorišką Lietuvos įstojimą į Sovietų Sąjungos sudėtį;
- Po sukilimo Lietuvos visuomenė atgavo pasitikėjimą savo jėgomis apginti Lietuvos nepriklausomybę;
- Lietuvos diplomatai ir politikai ėmė kelti Lietuvos politinio savarankiškumo klausimą tarptautiniu mastu bei siekti Lietuvos pripažinimo, remdamiesi sukilėlių vyriausybės paskelbtu nepriklausomybės atkūrimu.

Lietuvos Laikinoji Vyriausybė (LLV)

- **Lietuvos Laikinoji Vyriausybė**- tai 1941m. birželio sukilimo metu paskelbta laikinoji Lietuvos vyriausybė, vadovaujama Juozo Ambrazevičiaus- Brazaičio.
- **Juozas Ambrazevičius- Brazaitis**- 1941m. birželio 23d sudarytos Lietuvos Laikinosios Vyriausybės ministras pirmininkas, antinacistinės ir antisovietinės rezistencijos dalyvis, visuomenės veikėjas.

Lietuvos Laikinosios Vyriausybės(LLV) svarbiausi nutarimai ir veikla

1. Paskelbė atkurianti Lietuvos nepriklausomybę;
2. Paskelbė SSRS veiksmus prieš Lietuvą neteisėtais;
3. Siekė tarptautinio pripažinimo;
4. Priėmė įstatymus, atkuriančius savivaldos institucijas, SSRS panaikintas ministerijas;
5. Ėmė grąžinti nacionalizuotą turtą, atkurti privačios nuosavybės teises;
6. Steigė žydų konclagerius;
7. Deklaravo vokiečių teisių viršenybę, priėmė antibolševikinius, antisemitinius įstatymus.

1941 m. birželio 23 d. 9 val. 28 min. Leono Prapuolenio iš Kauno radiofono paskelbimas, kad atkuriamą laisva ir nepriklausoma Lietuvos valstybė. Trumpametražis filmas apie 1941 m. birželio 24d. sukilimą.

[http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/3261/tikros_istorijos. 1941 m. birzelio sukilimas](http://www.lrt.lt/mediateka/irasas/3261/tikros_istorijos.1941_m.birzelio_sukilimas)

Šaltiniai

- <http://www3.lrs.lt/docs2/PKAFCJUI.PDF>
- [http://brazaitis.litua.com/wiki/Lietuvos Laikinoji Vyriausyb%C4%97 \(LLV\)](http://brazaitis.litua.com/wiki/Lietuvos_Laikinoji_Vyriausyb%C4%97_(LLV))
- <http://alkas.lt/tag/1941-m-birzelio-sukilimas/>

Ačiū už dėmesį !